N⁰ 2154. **1854.**

# DE TIJD.

## NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

*Dieu et mon droit.*

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
*Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Burea dezer COURANT.

WOENSDAG, 24 MEI.



AMSTERDAM, 23 Mei.

Gisteren zijn in de Tweede Kamer de algemeene beraadslagingen aangevangen over het 4de Hoofdstuk van de armenwet, dat handelt over het *subsidiestelsel.*

De heer Thorbecke, 'tgeen hij zelden doet, opent de diskussie. Hij onderscheidt twee soorten van subsidie: 1°. onderstand verleend aan bijzondere instellingen, tot een bepaald doel opgerigt, keurt hij goed. 2°. onderstand geschonken aan besturen van algemeene diakonale armverzorging keurt hij af, zoowel van den kant der burgerlijke overheid, die subsidie verleent, als van den kant van het bijzonder of kerkelijk armbestuur, dat subsidie ontvangt. Intusschen, wij vinden de bezwaren van den bekwamen spreker al zeer ligt. Hij meent dat de *burgerlijke* overheid *publieke*geld zelve moet besteden, en dat aan anderen *niet mag* overlaten. Waarom niet, als een ander beter geschikt is, om dat geld doelmatig en met vrucht in 't belang van 't land te besteden? De heer Thorbecke hangt een waar, en daarom schrikbarend tafereel op van het toenemend pauperismus, waarvan hij, gelijk wij, de oorzaak zoekt en vindt in het verbroken evenwigt tusschen de vraag en het aanbod van arbeid, ten gevolge van de groote ontwikkeling der vrije industrie. Hij betoogt daaruit de noodzakelijkheid van den Staat, dat hij zich de behoeftigen aantrekke, opdat de beschaving en de zedelijkheid dier verarmde klasse behartigd worden. Wij geven hem dat volkomen toe, maar komen daarbij tot eene andere konkluzie. Hij gelooft dat de Staat-zelf zedelijkheid en beschaving moet aankweeken. Hoe? Door eenige algemeenheden? Wat is beschaving en zedelijkheid? Is de maatschappij te beschaven en zedelijk te maken zonder leerstellige godsdienst? Immers neen. Dan moet de Staat zijne toevlugt nemen tot de godsdienst, dat is de kerkelijke diakoniën, opdat de aalmoes niet slechts aalmoes zij, maar tevens de hoogste liefdadigheid worde, die beschaving en zedelijkheid aankweekt. Dit, voor zoo ver zulks de burgerlijke overheid betreft; en wat nu de kerkelijke en bijzondere instellingen betreft, hij meent dat de subsidiën die verbasteren. Ook in dit gedeelte van zijn betoog bepaalt zich de spreker met zulks op allerlei manieren te stellen; een bewijs kunnen wij in het beknopt verslag niet vinden. Het ware ongetwijfeld te wenschen, dat de fondsen, ter armenverzorging benoodigd, niet voor een gedeelte moesten worden gevonden uit de belastingen. Maar dewijl zulks nu eenmaal niet het geval is, en de belastingen te hulp moeten springen voor de vrije giften, zoo is het beter, zoo als wij boven hebben aangetoond, dat zij worden besteed door hen, die daaraan een moralizeerenden invloed kunnen paren, dan door Staatsarmverzorgers, die niet anders kunnen dan het ligchaam voeden. Intusschen, alvorens zijn laatste woord over de subsidiën te zeggen, zal de spreker afwachten wat men over de waarborgen, in het ontwerp voorgesteld, in 't midden zal brengen.

Ook de heer Elout van Soeterwoude bestrijdt het subsidiestelsel van zijn standpunt. Hij stelt een alternatief, dat niet konkludeert, omdat er een middenweg is. Hij zegt dat de Staat al of niet kontrôle zal houden over de verleende subsidiën. In het laatste geval vervalt alle waarborg voor den Staat. Wij stemmen 't toe. Maar nu in 't eerste geval? Dan zou de liefdadigheid haar karakter van liefdadigheid verliezen, door gebrek aan geheimhouding. En dit betwisten wij en ontkennen wij formeel. Wijders betoogt de spreker de schadelijkheid van het subsidiestelsel in 't algemeen. Hij wijst op de zoo vermogende Mevrouw *Ouderwater*, die in der tijd voornemens was eene ton gouds aan de diakonale armen te vermaken, maar het liet, omdat zulks slechts aan de *stad* zou baten; 'tgeen waarlijk al een zeer zonderling pretext is geweest om zich van een liefdewerk te onthouden. Naar onze begrippen van liefdadigheid te oordeelen, zouden wij vermoeden, dat het voornemen niet zeer ernstig gemeend was. Maar wat daarvan ook zij, wij willen niet ontkennen dat het subsidiestelsel schadelijk werkt, alleen meenen wij, in strijd met den spreker, dat het een *noodzakelijk* kwaad is. En zeer zeker achten wij noch de protestantsche, noch de katholieke diakoniën in staat, om de subsidiën binnen een tijdvak van zeven jaren te kunnen ontbeeren. De toestand van onze maatschappij is daar niet naar, noch onder het stoffelijk noch onder het zedelijk opzigt. De geoefende spreker hangt een bevallig tafereel op van de liefdadigheid, die zal verlevendigd worden, als de Staat de subsidiën binnen zeven jaren tijds intrekt. 't Is aangenaam geschilderd; maar de werkelijkheid ontbreekt. 't Is grootendeels fantazie en speling der verbeelding, prijzenswaardig in beginsel, maar gevaarlijk in de praktijk.

De heer Zijlker heeft geen bezwaar tegen het subsidiestelsel in het algemeen, hij gelooft het onmisbaar; maar wel tegen 't stelsel, zoo als het daar ligt. Hij hoopt dat het uit den weg zal worden geruimd.

De heer Wintgens is voor het stelsel der Regering en tegen de gedwongene vermindering van het subsidiestelsel. Hij vindt in de wet bemoeijelijking van het subsidiestelsel en waarborgen voor het goed gebruik der subsidiën. Met genoegen ontmoeten wij bij den spreker eene bemerking omtrent de armenwet, die in Ierland werkt. Zeer juist is het gezien, als hij de vermindering van de bedeelden in Ierland niet toeschrijft aan de wet, maar aan de onregtvaardigheid van Engeland, dat door hongersnood en verhuizing de arme bevolking in Ierland op de helft heeft verminderd.

De heer van Nispen van Sevenaer, die zich in deze diskussie waarlijk verdienstelijk maakt en het onderwerp meester is, waarschuwt tegen het gevaar, dat uit het intrekken der subsidiën moet ontstaan. Het subsidie-stelsel is, zegt hij, in ons land sinds eeuwen inheemsch. Het besluit van 2 Aug. 1808 is niets anders dan de bevestiging van 't geen bestond, reeds ten jare 1619, blijkens een plakkaat, dat hij voorleest. Hij meent met den heer Schimmelpenninck van der Oije, die reeds vroeger daartegen met veel nadruk heeft gewaarschuwd, dat als de armverzorging alleen aan de diakoniën wordt overgelaten, dit in vele streken leiden zal, om aan de gezindheid der minderheid veel te onthouden, of dit als een middel tot propaganda te bezigen. Hij dankt den heer Schimmelpenninck voor de rondborstige verklaring. Wat de bedoelde spreker heeft bijgebragt is, als een gevolg van den toestand, op meerdere plaatsen het geval. Na den storm der tijden ging alles voor die gezindheid verloren: kerken, instellingen, bezittingen, enz. Alle baten en voordeelen werden voor die gezindheid afgesloten. Ook in latere tijden werd er voor die gezindheid in Nederland en de overzeesche bezittingen niet veel weggelegd. Met het oog op die omstandigheden is het dus niet te verwonderen, dat die gezindheid op sommige plaatsen meer behoefte heeft dan anderen. Hij merkt nog op dat het grootste gedeelte van de subsidiën strekt voor die protestantsche armen, die geene geloofsbelijdenis hebben afgelegd. Dit is bij andere gezindten niet of veel minder het geval. En zoo strekt de algemeene onderstand in evenredigheid tot de algemeene behoeften van alle gezindheden. Zijne slotsom is deze, dat de subsidiën niet al te zeer moeten worden bezwaard en bemoeijelijkt.

De heer van Goltstein betwist zoo de œkonomische politieke beschouwingen van den heer Thorbecke, als de verpligting van den Staat, om zich met de armenzorg te belasten. Hij zal omtrent het subsidiestelsel, in deze wet vervat, den loop der diskussie afwachten.

De heer van Eck is overtuigd dat subsidiën noodzakelijk zijn; maar hij wil ze, wat zeker allerverderfelijkst werken zou, niet uit de Gemeentekas, maar uit de Staatskas nemen.

De heer Hugenholtz doet opmerken, dat hier spraak is van toelagen te verleenen door de burgerlijke besturen aan de kerkelijke; hij nu kent gemeenten, waar de kerkelijke instelling toelagen geeft aan de burgerlijke. Hij vraagt of dit onder deze wet mogelijk zal blijven. Hij ziet in het voorstel bezwaren, die hem daartegen zullen doen stemmen.

De minister van Binnenl. Zaken betoogt nogmaals, dat het onmogelijk is de onmisbare behoeften aan subsidiën te ontkennen. Zij zijn een kwaad, maar de wet tracht ze te beperken, zooveel als zulks thans raadzaam is.

De heer Mackay heeft de quæstie der subsidiën altijd beschouwd buiten de quæstie der Kerdiensten. Hij bestrijdt ze in 't algemeen. En daarom moet hij aan den heer van Nispen zeggen: uwe eigene Kerk zal onder de subsidiën lijden. Wij mogen de gemoedelijkheid van den heer Mackay niet betwijfelen. Wij zijn aldus zeker, dat hij geene bijoogmerken heeft gehad, ontleend aan de godsdienstige partijschap. Maar het is eene andere quæstie, of zijne »*vrienden*« daaraan wel geheel vreemd zijn gebleven. Daarna worden de algemeene beraadslagingen gesloten, en komen de amendementen van den heer Elout in diskussie. Zij worden met groote meerderheid verworpen, zoo als onder blijkt uit het beknopt verslag der zitting. Insgelijks wordt een amendement van den heer van Heiden Reinestein, dat met de amendementen van den heer Elout *verder* te vinden is, met groote meerderheid afgestemd. De artt. 59, 60 en 61 worden aangenomen, met eene geringe wijziging in de twee eerste artikelen, zoodat het gewigtig vraagstuk der subsidiën daarmeê is uitgemaakt.

Alsnu is het 5e Hoofdstuk aan de beurt. De artt. 62, 63, 64 en 65 lijden geen bezwaar. Maar art. 66 des te meer. De heer Boeije meent daarin te zien de huldiging van verpligten onderstand. De heer van Rappard wenscht de kosten van de *dépôts de mendicité* te doen dragen voor gezamenlijke rekening van Staat, provincie en gemeenten. De heer Vening meent, dat alléén de gemeente daarvoor aansprakelijk moet zijn. Na eene korte verdediging van den minister, die verzekert de zaak in gezette overweging te zullen nemen, wordt art. 66 verworpen met 37 tegen 23 stemmen, en de zitting tot heden verdaagd, ten einde den minister tijd te geven, om in zijn ontwerp de noodige wijziging te brengen, door afstemming van art. 66 noodzakelijk gemaakt.

---

De redevoering van den heer Schimmelpenninck van der Oije, waarop de heer van Nispen van Sevenaer heeft gewezen, was kort en bondig. Wij nemen daaruit over datgene, waarop de heer van Nispen vooral het oog had. Volgens het *Bijblad* van de *Staats-Courant* zeide de heer Schimmelpenninck onder anderen het volgende:

»Mijn tweede speciale voorbeeld stel ik tegenover hetgeen de redenaar uit Tiel (de heer de Kempenaer) heeft gesteld. Ik beaam het voorbeeld door hem aangehaald, en ik juich toe hetgeen in de door hem bedoelde stad is gedaan; noodeloos was men daar, waar vele vermogenden wonen, overgegaan om het subsidiestelsel uit te breiden. Te regt is men daar van een verkeerden weg teruggekomen; maar men heeft toch begrepen dat men niet onvoorwaardelijk kon doortasten, dat er voortdurend een zeker subsidie noodig was, en aldaar in het gezegde niet kon worden voorzien, wanneer niet aan gezindheden, tot welke weinig vermogenden behooren, van wege het gemeentebestuur, eenige hulp wierd gegeven. Maar ik stel daartegen over eene andere gemeente, niet ver van de bedoelde gelegen en ook niet minder talrijk; daar wonen 15,000 zielen van de Roomsch-katholijke gemeente en tusschen de vijf en zes duizend ingezetenen, die protestantsch zijn. Het vermogen bevindt zich te dier plaatse voor het grootste gedeelte in handen van de Protestanten. Wanneer men dus hier de zaak uitsluitend aan de diakonien overlaat, dan is het mogelijk dat men er hier en daar een Samaritaan zal vinden, die ook zijne medemenschen van andere gezindheden zal helpen; maar de regel zal uit den aard van het diakonale wezen moeten medebrengen, dat vele lieden hulpeloos zullen blijven, en dan blijft er voor hen alleen over, óf te emigreren, óf te stelen, óf den hongerdood te sterven, óf wel, en aan dit beginsel of middel wil ik evenmin gehoor geven — eene propaganda. Ik ben de leer toegedaan dat er geene betere godsdienst dan de protestantsche is, en ik leef in het vertrouwen dat, wanneer die leer de waarheid verkondigt, allen vroeg of laat tot die kerk zullen overgaan. Maar ik eerbiedig de denkbeelden van anderen, en indien ik ze gaarne zag toetreden tot hetgeen mij toeschijnt het betere te zijn, wil ik toch niet door vrees voor den hongerdood de wapenen in handen krijgen om hen te dwingen in te gaan; dat middel acht ik verkeerd en ik meen dus dat wanneer wij, gelijk de wet het bedoelt, niet langer medeburgers, maar onze *medemenschen* willen helpen, het de pligt is der maatschappij om die medemenschen ook uit de staatskas of de gemeentekas te

helpen, onverschillig welke gezindheid zij zijn toegedaan."

De protestantsche reaktie, die van tijd tot tijd in Engeland weder het hoofd opsteekt tegen de Katholieke Kerk, wordt dikwijls, hetzij opzettelijk, hetzij ter goeder trouw ten gevolge van verkeerde inlichtingen, als een noodzakelijke uitkomst opgegeven van de wijze waarop door Rome de hierarchie in dat rijk is hersteld en georganizeerd. Vooreerst beweert men dat de persoon van den Kardinaal-Aartsbisschop van Westminster, Mgr. Wiseman, niet aangenaam is aan het Engelsche gouvernement en de aristokratie van dat land, en dat de Paus verkeerd gehandeld heeft met zijne benoeming; doch men vergeet dat het Hoofd der Kerk, beter dan iemand, de behoefte van het Katholicismus in Engeland heeft doorzien, en dat de goddelijke wijsheid der Kerk zich niet regelt naar de voorschriften eener bekrompen en eigenbatige menschelijke omzigtigheid. Voorts wil men dat de publieke opinie door de handelingen van den H. Stoel te veel geschokt is, en wat dies meer zij.

Neen, de protestantsche reaktie is niet het gevolg van de wijze waarop de hierarchie georganizeerd is, of van de tegenwoordigheid van dezen of genen persoon te Londen, maar haar eenige oorzaak is het bestaan van den aartsbisschoppelijken zetel van Westminster. Het is alleen de voortgang dien het Katholicismus maakt, welke den wrevel gaande maakt der publieke opinie, verblind door de dwaling. Ziedaar de eigenlijke quæstie. De dwaling kon het vergeten noch vergeven dat de Kerk herleeft, en het is daarom dat de dwaling alle krachten inspant om een storm te ontketenen, in staat om het jeugdig leven dier Kerk op nieuw te stuiten. 't Is waar dat de reaktie dagteekent van het oogenblik van de herstelling der hierarchie, maar juist omdat deze gebeurtenis duidelijk aantoonde dat er nog een zedelijk gezag in de wereld bestaat, aan hetwelk Engeland sinds lang niet meer geloofde.

Noch het publiek noch het gouvernement had het minste vermoeden, dat het Katholicismus reeds zulke vorderingen gemaakt had onder het volk, en het onvermijdelijk was dat zijn geestelijk bewind moest georganizeerd worden. Noch minder denkbeeld had men van de magt, die met een enkele pennestreek al de oude katholieke bisschopszetels van Engeland vernietigt, terzelfder tijd dat zij eene geheel nieuwe organizatie in het leven roept. Er was niemand in het gansche land, die veronderstelde dat de Paus het vermogen bezat tot het volvoeren van zulk een daad van gezag. En, eensklaps, te midden der vreesselijkste onrust van Europa, en terwijl de Paus van alle kanten door de ook uit Engeland opgestookte en betaalde revolutie besprongen werd, is die daad met al de goddelijke majesteit van het hoogste gezag volvoerd, en geheel Engeland heeft tot in het diepst van zijn organismus er van getrild. De herstelling der hierarchie deed de trotsche burgten der Koningin en de paleizen harer edelen van verbazing sidderen, terwijl zij terzelfder stond de hutten der armen bewoog. Burgten, paleizen en hutten stonden tegen haar op. Een lange kreet van verontwaardiging, zoo men 't heette, werd vernomen, en van alle kanten werd de eisch gehoord, dat men op Engelands vrijen bodem geen Roomsche bisschops-zetels kon of zou dulden, en, onder dat geraas-zelf, werden die zetels voor altijd gevestigd.

De protestantsche reaktie, die zich weder tegen de Kerk aankant, is niets anders dan de eeuwige worsteling van de dwaling tegen de waarheid, en die bij elke koncessie, welke de Kerk zou willen verleenen, zich steeds op nieuw en weder onder andere voorwendsels zal vertoonen.

Voortreffelijk is hetgeen door pater Newman reeds in 1852 over een en ander gezegd is. Wij willen hier eenige zijner woorden laten volgen, waarin hij de hoop en de bekommering der Katholieke Kerk van Engeland en de niet te voorkomen reaktie naar waarheid afschildert. Wij twijfelen niet, of onze lezers zullen in deze schildering bijna letterlijk den gang der gebeurtenissen wedervinden, welke het vorige jaar bij ons, onder de inblazingen eener verouderde en teruggezette politieke partij, op godsdienstig terrein, hebben plaats gegrepen, in de hoop, om door middel van het opgewekte fanatismus der menigte, zich van het verloren gezag weder meester te maken.

Dr. Newman schrijft:

»De edelste pogingen van het menschelijk genie, de veroveringen welke het gemaakt, de wijd om zich grijpende invloed dien het uitgeoefend, de natiën welke het beschaafd, de Staten welke het gesticht heeft, dat alles overleeft het genie, vele eeuwen zelfs, en toch eindelijk neigen ook deze dingen ten val, en die val is eene volkomen ontbinding.

»De magten dezer wereld, de vorsten, de dynastien worden vroeg of laat terug gebragt tot niets, zij hebben hun onherroepelijk doodsuur. De Romeinsche overwinnaar stortte tranen over het lot van Karthago, wijl hij in de verwoesting dier stad, eenmaal de geduchtste mededingster van Rome, het voorteeken aanschouwde van Rome's val; en ziet, ten laatste is de koninklijke stad op hare beurt bezweken onder het wigt en de verantwoordelijkheid van zoo veel misdaden en zoo veel roem, gedurende eeuwen bij eeuwen als bergen over de afgeloopen eeuwen opeen getast.

»De mensch is sterfelijk en zijne werken zijn 't ook; zij sterven gelijk hij en ze hebben geen kracht van vernieuwing in zich.

»Maar wat gebeurt er, maar wat gaat er thans om in Engeland? De verbazing en de ontroering die zich alom vertoonen, zeggen dat er in dit land iets buitengewoons wordt volbragt. Zoo wij niet digt genoeg bij het tooneel der handeling stonden om te zeggen wat er voorvalt; zoo wij een andere planeet bewoonden en we beschikken konden over volmaakter mechanische middelen dan men hier op aarde heeft uitgevonden om te bespieden 't geen op een anderen wereldbol geschiedt, en zoo we dan onze blikken vestigden op Engeland, wij zouden aangetrokken worden door het zien van een verschijnsel even wonderbaar als een dier verschijnselen, welke de sterrekundige in de physieke wereld waarneemt. Wij zouden eene nationale schudding ontwaren bijna zonder gelijken, heviger — zoo niet in de bedoelingen der menschen, ten minste in hunne daden — dan sedert eeuwen hier plaats greep.... Onze nieuwsgierigheid zou dat verschijnsel juist doorgronden, door te denken dat het eene gebeurtenis moet wezen, zwanger van stormen... en zoo is het.

»Hetgeen er gebeurt is de invoering van iets nieuws, is, mag ik zeggen, een wonder in den gang der menschelijke gebeurtenissen.

»De physieke wereld vernieuwt zich van jaar tot jaar; maar de politieke orde vernieuwt zich niet, keert nooit terug; ze gaat steeds zich ontwikkelende voorwaarts; maar er is voor haar geen achteruitgang....

»De oorzaak dier vervoering, van dien nationalen kreet, is deze, dat het verleden is terug gekeerd; is deze, dat de dooden tot het leven terug komen. De troonen zijn omver geworpen en niet weder opgerigt; de Staten leven, sterven en hunne sporen vindt men niet weder dan in de geschiedenis. Babylon, Tyrus, Ninive, zijn groot geweest en zullen hunne grootheid nooit terug vinden. De kerk van Engeland is geweest, daarna heeft zij opgehouden te zijn; maar zij is op nieuw tot het leven terug gekeerd. Ziedaar de gebeurtenis welke de kreeten der menigte uitlokt. Dit is het aanbreken eener tweede lente; dit is in de zedelijke wereld eene herstelling, gelijk aan die welke er ieder jaar in de physieke wereld plaats heeft.

»De val der oude kerk was iets tegenstrijdigs, en echter, wel beschouwd, lag het in de orde der natuur! Hare wedergeboorte is een ander soort van wonder; want zij behoort tot de orde der genade; en wie kan op wonderen hopen, op een wonder gelijk dit? Heeft de geschiedenis er een te toonen gelijk dit? Ik spreek met omzigtigheid, maar bij mijn weten is er geen tweede voorbeeld van.

»Een nieuwe tempel is verrezen op de puinhoopen van den ouden. Canterburry heeft zijn tijd gehad. York, Durham en Winchester zijn verdwenen. Het is smartelijk geweest zich van die zetels te scheiden. Wij houden ons vast aan het visioen der verloren grootheid, en we kunnen niet gelooven, dat die zetels tot niets zullen worden. Westminster en Nottingham, Bewerley en Hexham, Northampton en Shrewsbury, zullen, zoo de wereld blijft bestaan, namen worden even welluidend voor het oor, even teeder voor het hart, als de glorien welke ze verloren hebben. Er zullen heiligen uit voortkomen, zoo God het wil, nieuwe leeraars zullen de wet aan Israël geven en apostelen zullen zijn volk tot boete en geregtigheid roepen, gelijk in den beginne.

»Ja, zoo het de heilige wil Gods is, zullen wij niet alleen heiligen, leeraars en apostelen hebben, maar ook martelaren, die Engelands bodem op nieuw aan God zullen wijden. Wij weten niet wat ons boven het hoofd hangt; wij zijn opgeroepen tot een groot werk, 'twelk ons met blijdschap vervult; maar de kracht der vijanden van God is geëvenredigd aan Zijne genade. Zij hebben ons begroet gelijk de leeuw zijn prooi begroet. Misschien dat zij met der tijd zich aan onze tegenwoordigheid gewennen, maar misschien ook dat zij nog meer verbitterd zullen worden. Het weder oprigten der Kerk van Engeland is eene daad, te groot om in een hoek volbragt te kunnen worden. Wij hebben wel gedaan toen we er ons op voorbereid hebben, dat zoo groot eene weldaad niet ontvangen zou worden zonder kruis. Het ligt niet in de wegen Gods, dat groote zegeningen worden uitgestort zonder het offer van groote smarten. Zoo de waarheid zich onder het volk in groote proportiën moet verbreiden, hoe kunnen wij dan ons verbeelden, hoe kunnen wij dan hopen dat de beproevingen en de onrust hare verspreiding niet zullen vergezellen?

»Moeten wij verwonderd staan, omdat de winter nog niet geheel verdwenen is? Hebben wij het regt het vreemd te vinden, dat op dezen Engelschen bodem de lente der Kerk gelijkt op eene Engelsche lente; te weten dat het weder tusschen hoop en vrees dobbert, tusschen vreugde en lijden, tusschen schitterende beloften en teleurstellingen, en wij te gelijkertijd zullen hebben gure winden, hageljagten en onvoorziene stormen."

---

WIJK AAN ZEE EN DUIN, 20 Mei. Eene buitengewoon strenge nachtvorst in deze gemeente en omstreken gevallen, heeft de hoop der tuinders, bouwmans en Wijk aan Zeeërs op een goeden oogst, menschelijker wijze gesproken, vernietigd.

De akkers met aardbeziën, welker bloemen nog niet gezet waren, alsmede de reeds gezette vrucht, als ook die weinige, welke zich nog aan de vruchtboomen vertoonden, zijn over het algemeen genomen, schier alle bevroren en afgevallen. De schade voor den tuinder, wiens voornaamste bestaan deze vruchten uitmaken, is voor alsnog onberekenbaar.

Ook de duizende velden met aardappelen alhier en elders geplant, zijn voor zoo verre zij reeds boven den grond groeiden, geheel en al bevroren en zwart en liggen ter neder; op nieuw moeten dezelve weer van den knol af kiemen en uitspruiten, waardoor een later gewas van wel vier of meer weken te voorzien is, daar zij nu geruimen tijd staan te kwijnen voor en aleer zij weder eenigzins op hun verhaal kunnen komen.

Een treurig gezigt en duister vooruitzigt voor de toekomst, teekent zich in waarheid, alhier en in de omstreken. (*Hbl.*)

---

'S HERTOGENBOSCH, 21 Mei. Met genoegen vernemt men, dat hij de stads-regering het plan bestaat tot herstelling van het vroeger zoo schoone, doch zoo jammerlijk in verval geraakte carillon, in den grooten toren der cathedraal van St. Jan. Volgens een hiervan door onze stadgenoot, den bekwamen toonzetter, den heer Christiaans, ingeleverd plan, zouden alle zich in den toren bevindende klokken moeten vergoten worden, en wel volgens voorstel van den ontwerper in de vermaarde klokkengieterij van de heeren Petit en Fritsen, te Aarle-Rixtel. Deze onderneming zoude nog al met groote kosten gepaard gaan, doch tevens in vele opzigten wenschelijk zijn.

LUXEMBURG, 20 Mei. De Kamer van Afgevaardigden is ontbonden; de kiezers zijn tegen 14 Junij bijeengeroepen, zullende de nieuwe Kamer den 21sten dier maand in buitengewone zitting vergaderen.

## PER TELEGRAAF.

*'s Hage, 23 Mei.*

In de zitting der Tweede Kamer van heden is de Armenwet aangenomen met 37 tegen 28 stemmen.

# BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

## FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Mei. De Engelsche en Duitsche bladen blijven steeds melding maken van drie oorlogsfeiten in het Oosten, als het bombardement van Sebastopol, een nieuwe aanval op Odessa en eene overwinning door de Turken bij Olta behaald. De bijzonderheden omtrent deze gebeurtenissen ontbreken almede niet. In weerwil echter van dit alles mag men de waarheid dezer berigten in twijfel trekken.

Het gerucht van het bombardement van Sebastopol is het eerst door het *Fremdenblatt*, een orgaan dat te Weenen het licht ziet en weinig vertrouwen geniet, in omloop gebragt, op grond eener depêche uit Gallatz; en evenzoo mag men betwijfelen, of ook Odessa op nieuw een bombardement heeft te verduren gehad. Althans het gouvernement heeft brieven ontvangen van den vice-admiraal Hamelin, opperbevelhebber van het eskader der Middellandsche Zee, welke van het een of ander feit niets melden. In die brieven wordt alleen berigt gegeven van de beweging der eskaders in de Zwarte Zee, na het bombardement van Odessa. Zij melden hoofdzakelijk dit:

De vereenigde vloot kruiste voor Sebastopol en trachtte het Russische eskader, hetwelk uit 12 linieschepen, 3 fregatten en een groot aantal stoombooten scheen te bestaan, uit die haven te lokken, doch tot nog toe vruchteloos. Eene sterke divisie der vereenigde vloot was den 2 Mei afgezonden, om op de kust van de Krim en van Circassie de Russische sterkten en nederzettingen te vernielen, alsmede de Russische oorlogschepen die zij aldaar mogt aantreffen, en om de Turksche troepen met Schamyl en de onder zijn bevel staande Circassiers in aanraking te brengen. Intusschen bleef de vereenigde vloot in het gezigt van Sebastopol, ten einde te beletten dat Russische oorlogsschepen aan de bedreigde sterkten te hulp kwamen. Een aantal Russische handelsvaartuigen waren door de Engelsche en Fransche kruisers genomen.

— De Fransche stoomkorvet *Caton* en het Engelsche stoomfregat *Furious*, hebben aan aantal Russische schepen in de baai gelegen ten Noorden van Sebastopol digt bij land genomen, en dat wel in het gezigt en onder het bereik der geweerschoten van de 1000 à 1200 man garnizoen van Eupatoria.

— De overeenkomst, den 20 April tusschen Oostenrijk en Pruissen gesloten, wordt thans in een schrijven uit Hamburg, gedeeltelijk opgenomen in den *Moniteur*, ontleed.

De verbindtenissen, welke de twee Duitsche mogendheden hebben aangegaan, zijn in drie bijzondere dokumenten vervat: I. is een of- en defensief verbond, II. een bijgevoegd en op zich zelf staand artikel, en III. eene militaire overeenkomst.

Het blijkt uit deze stukken dat, zoodra Rusland zijn voornemen laat blijken om de Donau-vorstendommen in te lijven, of den Balkan over te trekken, beide gezegde mogendheden offensief tegen dat rijk zullen te werk gaan.

— Men leest in den *Moniteur*:

Onderscheiden dagbladen hebben reeds gesproken van de manœuvres, door Rusland in het werk gesteld, om in Portugal een burgeroorlog te verwekken. Ziehier eenige bijzonderheden, uit Lissabon tot ons gekomen.

Het Miguellistische dagblad *A Naçao*, 'twelk in een nieuw formaat het licht ziet, wedijvert met het *Journal de St.-Petersbourg*. Zijn eerste artikel is een brallende omschrijving van het laatste Russische memorandum. Het Russische leger, wel te verstaan, is onverwinnelijk, en dat der Turken bestaat zelfs niet. Wat de geallieerden betreft, hunne vloten zijn tot niets nut, hun landmagt is onvoldoende, en zij zullen bij de verovering van Konstantinopel, de treurige rol van toeschouwers spelen. Het is uitgemaakt dat de helft van het eskader bij den aanval op Odessa vernield is, en dat het overhaast de wijk heeft genomen, om door de vloot van Sebastopol niet geheel verslagen te worden.

Het valt gemakkelijk te zien dat de artikelen van de *A. Naçao* het werk zijn van een pen behendiger dan die doorgaans in dat blad artikelen levert. De bijzonderheden die medegedeeld worden omtrent de politiek van den Czaar, over de oorlogsfeiten der strijdvoerende legers duiden genoeg aan, uit welke bronnen het miguellistische blad put.

Twee predikers, welke zich uitgeven voor martelaars der Turken, trekken de omstreken van Braga rond, en verkondigen niets anders dan dat de Westersche natiën, welke de ongeloovige Turken in hunne oorlog tegen de Russen, de godsdienstigste aller volkeren, ondersteunen, diep verachtelijk zijn.

Maar de waakzaamheid van het Portugeesche kabinet zal deze intrigues weten te ontmaskeren, welke geen andere uitkomst zullen hebben, dan de reeds genoegzaam bekende bedoelingen van Rusland in het helderste licht te stellen.

— De *Moniteur* behelst het volgende artikel:

»De door Rusland in het Oosten gevolgde politiek is niet nieuw; immers, bestaat er tusschen den oorlog van 1828 en dien welken dat rijk nu heeft uitgelokt verschil, er is nogthans in de wijze van handelen een treffende overeenkomst. De politiek is duidelijk geformuleerd in een depêche van graaf Pozzo di Borgo aan graaf van Nesselrode, dd. 28 November 1828, die in de verzameling van »Martens" met regt als een der merkwaardigste Staatsstukken van de Europeesche diplomatie wordt aangehaald. (Deel III der *Nouveaux suppléments*).

»Toen gelijk thans trachtte Rusland het hervormingsstelsel, waarin het Ottomannische rijk zijn wedergeboorte zag, in minachting te brengen en verklaarde, dat slechts daarom voor dat rijk eene nieuwe oorzaak van zwakte en verval te zien was; in den grond zag Rusland echter de gansche strekking er van en de kracht door de Porte bereids er uitgeput was eene der voornaamste beschouwingen, welke graaf Pozzo deed gelden om spoedig den beslissenden slag toe te brengen.

»»De Keizer, zeide de diplomaat, heeft het Turksche systeem op de proef gesteld en Zijne Majesteit heeft het in een begin van physieke en morale organizatie gevonden welke het tot hiertoe niet had. Heeft de sultan ons een heviger en regelmatiger verzet kunnen tegenstellen, schoon hij naauwelijks de elementen van zijn nieuw hervormings- en verbeteringsplan had bijeengebragt, hoeveel sterker zouden wij hem gevonden hebben, ingeval hij den tijd gehad hadde er meer vastheid aan te geven en den slagboom te versterken, dien wij zoo veel moeten hebben te overschrijden, schoon de kunst slechts onvolkomen de natuur te hulp is gekomen!"

»Ook toen verklaarde het Russische gouvernement, dat het niets zou doen om de oproeren, die in het Ottomannische rijk mogten ontstaan, uit te lokken of aan te stoken. Maar graaf Pozzo di Borgo uitte het wezenlijk denkbeeld van Rusland, bij dezelfde depêche, in deze woorden: »Wij zullen de Christenen hunne onderdrukkers laten bevechten en tegen onze vijanden al de stormen wekken, die hij uitlokt, wijl ze een gedeelte onzer natuurlijke verdediging worden en een middel, om hem te dwingen zich te onderwerpen aan de voorwaarden, welke onze eer en ons heil eischen hem op te leggen."

»Hetzelfde dokument, waaraan wij eenige citaten ontleenen, die schijnen geschreven te zijn in het vooruitzigt der tegenwoordige omstandigheden, behelst ook het plan van den veldtogt, dat graaf Pozzo di Borgo aan zijn gouvernement voorstelde, en dat den Russischen generaals bevolen werd ten uitvoer te brengen.

»Ziehier de beschouwingen welke de Russische ambassadeur te Parijs te dier zake, den graaf von Nesselrode onderwierp.

»Het is uwe Excellentie bekend, dat, van den eersten oogenblik toen het den oorlog betrof, ik mij veroorloofde n het denkbeeld te opperen, ons meester te maken der voornaamste vestingen die de midden-provincien van het Ottomanische rijk beschermen, en daardoor ook van de toegangen tot de hoofdstad. Eenigen dier bolwerken zijn bereids in onze magt; de anderen, voornamelijk die aan den Donau overblijven, moeten ook in onze handen vallen. Zoodra zij in onze magt zijn, zullen wij niet slechts vrij in al onze bewegingen zijn, maar tevens een geduchte grens tegen de aanvallen van Oostenrijk opgeworpen hebben. Immers, dat rijk kan ons geen slagen toebrengen, dan door het binnenrukken der Vorstendommen en het bedreigen onzer middelen van gemeenschap.

»»Hebben wij eenmaal vasten voet op de beide Donauoevers, dan zal Oostenrijk een steunpunt missen, indien het in de vlakte wilde afdalen, terwijl 't in onze magt zou zijn, op onze beurt de strijdkrachten te bedreigen, welke het gewaagd mogt hebben. Die denkbeelden zijn dezelfde, welke ik in het opstel van het keizerlijk kabinet heb gevonden, waarin ik het plan heb kunnen erkennen om tevens aan den Donau te handelen en een genoegzaam leger vooruit te brengen, ondersteund door Varna en de vloot en beschermd door een observatie-korps tegen Chumla." "

»Dat plan, zegt de *Moniteur*, schijnt, althans gedeeltelijk, datgene te zijn wat het Russische gouvernement gewenscht had uit te voeren. Maar nu is de gesteldheid niet meer dezelfde dan in 1828. Toen waren de groote mogendheden, behalve het meer vooruitziende Oostenrijk, Rusland genegen. Zijn leger had slechts ongedesciplineerde troepen, zonder ondervinding voor zich; bovendien was de Ottomannische vloot te Navarin vernield en de Russische vlag heerschte in de Zwarte Zee.

»Europa's houding is thans geheel verschillend. Chumla en de sterkste plaatsen aan den Donau zijn in staat om een geduchten tegenstand te bieden, in afwachting der geallieerde legers; en wat Varna betreft, in 1828, het voornaamste steunpunt van het Russische plan, die stad wordt genoegzaam beschermd door de eenvoudige tegenwoordigheid der gekombineerde vloten in de Zwarte Zee."

— De Keizer zal zich naar Saint-Cloud begeven en vandaar naar Saint-Omer, alwaar hij voornemens is eene maand te verblijven.

## ENGELAND.

LONDEN, 22. De *Standert* meent dat het bombardement van Sebastopol den 10 een aanvang heeft genomen onder bevel van den admiraal Lyons. Men kan slecht gelooven dat deze admiraal het opperbevel over de vloten zou hebben aanvaard, zonder dat de gouvernementen van deze gebeurtenis en van het bombardement door den bevelhebber geopend eenige kennis zouden hebben bekomen.

— Lord Raglan heeft bij zijn komst te Konstantinopel een dagorde uitgevaardigd waarin onder anderen voorkomt: »De opperbevelhebber houdt het de troepen de noodzakelijkheid voor, om strikt de krijgstucht in acht te nemen, om personen en goederen te ontzien, alsmede de wetten en gebruiken van het land tot welks ondersteuning en verdediging zij gezonden zijn, en inzonderheid om niet te treden in de moskeeën, kerken of woningen van een volk, hetwelk eigenaardige gewoonten heeft, zoo als bij geen andere natie van Europa gevonden worden."

## DUITSCHLAND.

BERLIJN, 22 Mei. Het gerucht dat de heer Usedorn, vertegenwoordiger van Pruissen bij den Heiligen Stoel zou worden terug geroepen, bevestigt zich. Deze gezant behoort naar men zegt tot de partij, welke gestemd is voor de aansluiting van Pruissen met de Westersche mogendheden.

## STADSNIEUWS.

### BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Mei.

BEVALLEN (20 Mei): J. M. Sake, geb. van Beek, D. — G. den Berger, geb. Hardes, D. — (21 Mei): M. Erftemeijer, geb. Vogel, Z. — (22 Mei): E. Paerl, geb. Rubens, D.

### BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 49¼, 1840, 1842, 3½ pc. 88⅝; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 17⅞; Binnenl. 3 pc. 44⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 61⅝

PARIJS, 22 Mei. Fransche 3 pc. 68,05; 4½ pc. 94 75; Bank-Aktiën —; 3 pc. Spanje 35; id. 1 pc. 18½; 4½ pc. Rusland 79; Met. 5 pCt. 80; Rom. Leening 1850 —.

MADRID, 19 Mei. 3 pc. Schuld 34 15/16; 1 pc. dito 18⅝.

LONDEN, 22 Mei. Consols 88; 3 pc. Spanje buitenl. 38¼; 1 pc. dito 18⅝; Comité-Bewijzen 3⅞; Passive 4; 5 pc. Rusl. 94½; 4½ pc. dito 80½; 4 pc. Holl. 87½; 2½ pc. id 58½; 5 pc. Sardinië 82½; Brazilië 96; 4½ pc. Peru 61; Gren. uitg. 6; id. werk. 17; 3 pc. Mexiko 24¼; 4 pc. Portugal 38; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Petersb. —.

WEENEN, 22 Mei. Met. 5 pc. 85¼; id. 4½ pc. 75½; Bank-Aktien 1203; Wissel op Londen 13.27, Amst. —.—; Parijs 162, Goud 43; Zilver 38.

BERLIJN, 22 Mei. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 77½ p; 5 pc. 93; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. —; Parijs —; Amst. —; Ween. —; Petersb. 3/w. —.

HAMBURG, 22 Mei. Spanje 3 pc. 32; id. 1 pc. 17⅛; Rusl. 5 pc. 90; 3 pc. Mexikanen —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 22 Mei. Met. 5 pc. 60⅜; 3 pc. Spanje binnenl. 34; id. 1 pc. 18; Wissel op Londen 3/m. 117⅛; Amsterdam —; Parijs 93½; Weenen 86⅛.

## PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

| | | | 22 MEI 4 u. gebl. | 23 MEI | | 4 u. | gebl. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| *Nederl.*, Werkel. Schuld à | 2½ | pCt. | 57 9/16 | 57 9/16 | à | 57¾ | 57¾ |
| Dito Dito | 3 | » | 68⅛ | 68 | » | 68⅛ | |
| Dito Dito | 4 | » | 85 | 85¼ | » | 85½ | 85½ |
| Amortisatie | 3½ | — | | | » | | |
| Handel-Maatschappij | 4½ | » | | | » | | |
| Haarlemmermeer | 5 | » | | | » | | |
| O. I. Leening 1844 | 4 | » | | | » | | |
| Aand. Arnh. Spoorweg | 4½ | » | | | » | | |
| Dito Hollandsche dito | | | | | » | | |
| Obligatiën | 4½ | » | | | » | | |
| *België*, Certifikaten | 2½ | » | | | » | | |
| Dito | 4½ | » | | | » | | |
| Dito *Rothschild* | 2½ | » | | | » | | |
| *Frankrijk*, Certifikaten | 3 | » | | | » | | |
| *Rusl.*, bij *Hope en C°.* | 5 | » | 96⅞ | 97⅛ | » | 97¼ | |
| Dito A°. 1828—1829 | 5 | » | 96 | 96¼ | » | | |
| Inschr. op 't Grootboek | 6 | » | | | » | | |
| Dito Certifikaten | 6 | » | 57¼ | | » | | |
| Certifikaten te Hamburg | 5 | » | | | » | | |
| Negot. 1831 en 1833 | 5 | » | | | » | | |
| Negot. 1840 | 4 | » | | 73 | » | | |
| Dito *Stieglitz* | 4 | » | 71¾ | 71¾ | » | 72 | |
| Dito Nieuwe | 4 | » | | | » | | |
| Nieuwe Engelsche | 4½ | » | 79½ | 79½ | » | | |
| *Spanje*, Nieuwe 3 pCt. thans | 1 | » | 18⅝ | 18 9/16 | » | 18⅝ | |
| Nieuwe | 3 | » | | 38½ | » | | |
| Binnenlandsche | 3 | » | 34¼ | 34 5/16 | » | 34⅜ | |
| Cert. Coup. Sp. Com. | | | 4¼ | 4¼ | » | 4⅜ | |
| Amortisable Schuld | | | 3 15/16 | 4 | » | | |
| *Portugal*, te Londen | 3 | » | 33 11/16 | 33⅝ | » | 33¾ | |
| Dito Uitgestelde | | | | | » | | |
| *Weener* Bank | 5 | » | | | » | | |
| Dito | 4 | » | | | » | | |
| Metalliek 1816—1852 | 5 | » | 58 9/16 | 58⅝ | » | 58¾ | |
| Dito 1847 | 2½ | » | 29 13/16 | 29 15/16 | » | | |
| Dito 1851 en 1852 | 2½ | » | 29 13/16 | 29 13/16 | » | | |
| Dito 1849 | 5 | » | 72⅜ | 72⅜ | » | | |
| Dito Letter B | 5 | » | 72⅜ | 72⅜ | » | | |
| Aand. *f* 500 bij *Rothsch.* | | | | | » | | |
| Dito - 250 dito 1839 | | | | | » | | |
| *Napels*, Cert. bij *L. en B.* | 5 | » | | | » | | |
| *Polen*, Obligatiën | 4 | » | 60½ | | » | | |
| Aandeelen 1835 | | | | 133¼ | » | | |
| Dito met Loting fl. 500 | | | | | » | | |
| *Sardinië*, te Londen | 5 | » | | | » | | |
| *Denemarken*, dito | 5 | » | | | » | | |
| *Peru*, dito | 4½ | » | | | » | | |
| *Grieken*, te Londen | 5 | » | | | » | | |
| *Philadelphia*, bij *Hope en C°.* | 5 | » | | | » | | |
| Dito te Londen | 6 | » | | | » | | |
| Dito Bank | | | | 3 5/16 | » | | |
| *Louisiana*, te Londen | 5 | » | | | » | | |
| *Brazilië*, te Londen 1824 | 5 | » | | 94¾ | » | | |
| Dito 1843 | 5 | » | | | » | | |
| *Grenada*, dito à £ 100 | 2¼ | » | | | » | | |
| Dito Uitgestelde | | | | 6 5/16 | » | | |
| *Ecuador* | | | | 2 13/16 | » | | |
| *Mexiko*, te Londen £ 100 | 3 | » | 22¾ | 22⅝ | » | 22¾ | 22⅝ |
| Dito Onbepaalde | 3 | » | 22¾ | 22⅝ | » | 22¾ | 22⅝ |
| *Venezuela*, te Londen | 3¾ | » | | | » | | |
| Dito Uitgestelde | 1 | » | | | » | | |

Bij tamelijk veel affaire in de hoofdsoorten waren meest alle fondsen iets vaster.

*Koers van het Geld:* Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

## Wisselkoers.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Parijs | 2/m. | *f* 55 9/16 | Livorno | 2/m. | *f* | 38½ |
| » | zigt | » 56 5/16 | Napels | | » | 80½ |
| Bordeaux | 2/m. | » 55¼ | Petersburg | » | » | 1.68 |
| » | ½/m. | » 55⅛ | Weenen | 6/w. | » | 25⅛ |
| Madrid | 3/m. | » 240 | Augsburg | » | » | 35¼ |
| Cadix | » | » 240 | Frankfort | » | » | 99 |
| Seville | » | » 237 | Hamburg | 2/m. | » | 35 1/16 |
| Bilbao | » | » 238 | » | zigt | » | 35¼ |
| Lissabon | » | » 40¾ | Londen | 2/m. | » | 11,60 |
| Porto | » | » 40¾ | » | zigt | » | 11,72½ |
| Genua | 2/m. | » 45½ | Rotterdam | | » | ⅛ |

## NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

### PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Metalliek | *f* 21,30 | a — | Pruissische | *f* 35⅛ | a — |
| Napelsche | — | ,, — | Spaansche | [illegible] | ,, — |
| Div. in £St. | 11,57½ | ,, — | Hamb. Russ. | [illegible] | ,, — |
| Eng. Russen | 11,57½ | ,, — | Russ. in Z. R. | [illegible] | ,, — |
| Fransche | 55⅜ | ,, — | ,, Pap. ,, | — | ,, — |
| Belgische | 55¼ | ,, — | Pools. in Fl. | 26⅜ | ,, — |

Coup. Portugal Binnenl., 2de Semester 1853, à 15 MR., 35⅛.

### SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Stukken à *f* 10 per Stuk | *f* 9,65 | a | 9,75 |
| Oude Gerande Dukaten | » 5,60 | » | 5,70 |
| Wigtige Souvereinen | » 11,60 | » | 11,70 |
| » Pistolen | » 9,50 | » | 9,60 |
| Stukken van 20 Francs | » 9,40 | » | 9,50 |

Baren Goud en Specien a *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9¼ à 10 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Piasters per Stuk | *f* 2,55 | à | 2,60 |
| Stukken van 5 Francs | » 2,33 | » | 2,36 |
| Brabandsche Kroonen | » 2,65 | » | 2,70 |
| Fransche | » 2,70 | » | 2,75 |
| Pruissische Daalders | » 1,75 | » | 1,78 |
| Zilver 1000 à 980 | *f* —,— | à | —,— |
| » 900 » 700 | » 104,20 | » | 104,70 |

HAARLEMMERMEER-POLDER. — De zesde verkooping van de

gronden in den Haarlemmermeer-Polder heeft op den 18 en 19 dezer te Amsterdam plaats gehad. Van de 3750.45 in veiling gebragte bunders, zijn 3510.81 bunders verkocht gezamenlijk voor f 1,357.900 en alzoo gemiddeld voor ruim f 386 per bunder. De verkoop van 239.64 bunders is opgehouden.

In het geheel hebben de tot dus verre verkochte 9932.73 bunders opgebragt f 4,632,150 of gemiddeld f 467 per bunder.

De heeren Hope en C°., Ketwich en Voombergh en Wed W. Borski hebben bekend gemaakt, dat de coupons der 5 pCts. Russische Certifikaten, in zilver, van hunne administratie, verschenen 1/13 Maart 1854, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa, met f 20.20.

## HANDELSBERIGTEN.

### GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 22 Mei. Tarwe. Puike jarige Zeeuwsche Vlaams. en Overm. f 405, 443; Middelsoort f 345, 398; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm. f 435, 458; Middelsoort f 405, f 428; Blaauwe dito f 345, 360; Zomer dito f 345, 360. — 156/2 ℔ witbonte Poolsche f 490; 156/2 ℔ Sandomir f 445; 166/2 ℔ Petersburger Kubanka f 460. — Rogge. N. Zeeuwsche en Vlaamsche f 353, 368; N. Noordbrabandsche f 330, f 342. — 152, 153/2 ℔ Amerikaansche f 350, 358; 144/2 ℔ Eupatoria bij partij f 300; 147/2 ℔ dito f 310; 143 2 ℔ Archangel f 325. — Gerst. N. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter f 198, 216; N. dito dito Zomer f 183, 198. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte f 159, 171; Dito en dito Voeder f 132, 144. — Boekweit. Noordbrabandsche op 140/2 ℔ f 262, f 265; Grootbrabandsche f 260, 262, f 263; Vlaamsche f 258; Holsteinsche f 245, 254; Sleeswijksche f 240: Oost-Vriesche Veen f 250; Rijn f 255, 258. — Boonen. Zeeuwsche Paardeboonen f 216, 228; Duiveboonen f 248, 263, Walchersche Witte f 390, 405; Zeeuwsche dito f 315, f 375; N. Walchersche Bruine f 383, 405; N. Zeeuwsche Bruine f 338, 383. — Erwten. N. Walchersche Blaauwe f 322, 338; dito Zeeuwsche ordinaire f 285, 308; dito dito groote f 300, 315; dito dito Witte f 293, 308; dito dito Graauwe f 300, 330; dito Geldersche dito f 405, 435. — Koolzaad als voren. Verkocht: Zeeuwsch Gestort 65 ℒ; Overmaasch Zakmaat 65 ℒ; Vlaamsch Gestort 66 ℒ. — Kanariezaad in een doen. Verkocht van f 8,50 tot 9,50. — Inlandsch Hennepzaad tot f 215 verkocht. — Bruin Mosterdzaad, Nieuw f 20, 22, Geel dito dito f 19, 21 per Mud. — Raapkoeken f 80, 85. Lijnkoeken f 105, 110 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 156/2 ℔ witbonte Poolsche f 490, 500; 163/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche f 480; 163, 164/2 ℔ puike dito dito f 485, 490; 160/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche f 460; 163, 164, 165/2 ℔ Bovenl. Ris f 455, 460, f 475; 161, 162/2 ℔ dito dito f 445, 452; 158/2 ℔ Bovenlands. f 430. — Rogge. 143/2 ℔ puike Nieuwe Archangel f 328; 142/2 ℔ puike dito f 312, 315; 147/2 ℔ Odessa bij partij f 307; 143/2 ℔ Liebau te Schiedam f 300; 140/2 ℔ jarige Archangel dito f 300. — Gerst. 128, 129/2 ℔ Liebau te Schiedam f 222, 224, f 226. — Boekweit. Rozendaalsche op 140/2 ℔ f 265.

SCHIEDAM, 22 Mei. Rogge, Verkocht: 143/2 ℔ Libau f 300 6/w.; 140/2 ℔ jarige Archangel f 300. — Gerst. 128, 129 2 ℔ Libau f 222, 224 kont., f 226 6/w. — Moutwijn f 18,25; Jenever f 22,75; Amst. Proef f 23, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

## SCHEEPSTIJDINGEN.

### BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Mei. P. A. Wielema, Drie Vrienden, Suriname

### GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. G. Eijlers, van Soerabaija in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben:

Den 18en Mei, bij den hoek van Holland, Anna en Christina, J. C. Joon, v. Amsterdam n. Batavia.

Kapt. R. A. Welena, van Suriname in Texel binnen, rapporteert den 15en Mei bij Goudstaart gezien te hebben, het schip Harmonie, kapt. W. J. Wilkens, vrn Rotterdam naar Konstantinopel.

### PRIJZEN DER PERCEELEN,

*Geveild op Maandag 22 Mei, in het O. Z. Heeren Logement.*

1. Een Huis en Erve, Keizersgracht, KK 361; f 13800, f 100, Opgehouden.
2. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Prinsengracht, CC 514; f 7850, f 800, J. Dinger.
3. Een Huis, Tuin en Erve, Heerengracht, V 337; f 4600, f 150, J. A. van Minden.
4. Een Huis en Erve, Singel, G 389; f 7050, f 600.
5. Een dito, Singel, achter voormeld Perceel, G 390; f 7000, f 350.
(4 en 5:) f 15000, f 500, B. Langerhuizen.
6. Een dito, Reguliersgracht, AA 745; f 9250, Opgehouden.
7. Een dito, belendende N°. 6, AA 744; f 6900, Dito.
8. Een Perceel Wei- en Hooiland, aan den Haarlemmer Weg, Gemeente Amsterdam, groot b. 3.3250; f 5525, f 2, D. de Vriend
9. Een Huis, Achterhuis en Erve, Pijpenmarkt, E 408 en 409; f 3300, f 25, Opgehouden.
11. Een Huis, Achterhuis en Erve, St. Annastraat, J 367; f 637, f 100, J Feije.
12. Een Stuk Wei- en Hooiland, aan den Haarlemmer Vaart, in den Spieringh. Polder, groot b. 2 2080; f 1225, G. van Heerde.
13 Twee Huizen en Erven, Kerkstraat, JJ 310 en 311; f 4050, f 100, P. Palmboom.
14 Een Pakhuis en Erve, Oude Schans, R 282; f 2425, A. M. Braskamp.
15 Een Huis en Erve, tweede Rozendwarsstraat, EE 117; f 1825, f 20, W. K. van Maarschalkerwaart.
16 Drie Huizen en Erven, in den Passiesgang, Bloemgracht, DD 56 à 58; f 1075, f 30, J. M. Meijer.
17. Een Huis en Erve, Laurierstraat, EE 520; f 1400, f 100, A. Jong.
18. Een Loods en Erve, Huidenstraat, HH 488; f 1025, f 70, H. Romijn, Pz.
19. Een Huis, Tuin en Erve, Goudsbloemstraat, QQ 502; f 400, f 40, C. H. Gijselman.
21. Drie Huizen, Overtoomschen Weg, J 103 à 105; f 2375, f 25, Opgehouden

N°. 10 en 20 zijn niet geveild.




Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.